

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyň JUDr. Evy Pechové a Mgr. Martiny Weissové ve věci

žalobce: **D. Q. M.**

zastoupen advokátkou JUDr. Irenou Slavíkovou
se sídlem AK Wenzigova 5, 120 00 Praha 2

proti

žalované:

**Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech
pobytu cizinců**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 2. 2020, č. j. MV-5236-4/SO-2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaná zamítla jeho odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 30. 10. 2019, č. j. OAM-7293-13/PP-2019, kterým byla podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu, neboť není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců, a byla mu stanovena lhůta k vycestování z území.
2. Prvostupňový správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že žalobce není v manželském svazku s občanem EU, s nímž se hodlá sloučit, jelikož jeho manželka je státní příslušnicí Vietnamské socialistické republiky; žalobce tedy nenaplnuje podmínky § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Žalobce není ani rodičem občana EU a nenaplnuje tak podmínky § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce již přesáhl věkovou hranici 21 let a současně není potomkem občana EU nebo jeho manžela, tudíž nenaplnuje ani podmínky § 15a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Prvostupňový správní orgán poté konstatoval, že žalobce se považuje za rodinného příslušníka nezletilé X, narozené dne X, avšak rodný list nezletilé jako otce uvádí pana Č. B., nikoliv žalobce. Uvedl rovněž, že žalobce nedoložil doklad o tom, že by byl potomkem občana EU. Vzhledem k tomu nemůže podle prvostupňového správního orgánu být žalobce považován za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť k tomu je zapotřebí kumulativní splnění dvou zákonných podmínek, a to 1) že cizinec je předek či potomek občana EU či jeho manžela občana EU, a 2) takový cizinec je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem EU nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt. Poté prvostupňový správní orgán vyložil, že jde-li o prokázání splnění podmínek uvedených v § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ponechává zákon o pobytu cizinců důkazní břemeno výlučně na žadateli. Prvostupňový správní orgán měl za to, že spisovým materiálem nebyla doložena přímá příbuzenská vazba mezi žalobcem a občanem ČR a ani nebyly doloženy další zákonné podmínky pro vydání povolení, ačkoliv k tomu byl žalobce vyzván. Doplnil, že žalobcem nebylo tvrzeno a ani logicky prokázáno, že by mezi ním a nezletilou dcerou existoval partnerský vztah, nemůže tedy na žalobce být pohlíženo ani jako na jejího rodinného příslušníka ve smyslu § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Prvostupňový správní orgán uzavřel, že byla naplněna podmínka pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
3. Žalobce podal proti rozhodnutí prvostupňového správního orgánu odvolání, které žalovaná zamítla žalobou napadeným rozhodnutím. Žalovaná uvedla, že žalobce podal žádost o povolení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU, přičemž tímto rodinným příslušníkem (občanem EU, resp. ČR) má být nezletilá dcera jeho manželky. Žalovaná předestřela svůj výklad druhého odstavce § 15a zákona o pobytu cizinců a poté konstatovala, že žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana EU. Poukázala

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

na to, že v řízení nebylo zjištěno, že by žalobce byl ve Vietnamské socialistické republice nezletilou dcerou vyživován, s nezletilou dcerou ani nebyli ve Vietnamské socialistické republice členy společné domácnosti a nejsou dány ani důvody zdravotní; žalobce je dospělou osobou a může se o sebe postarat sám bez pomoci jiné osoby. Uvedla, že žalobce taktéž nikdy netvrdil, že by byl v příbuzenském vztahu k nezletilé dceři, ani toto nikterak neprokázal; v žádosti o této občance EU hovoří jako o vyženěné dceři.

4. Žalovaná konstatovala, že zjištěný skutkový stav odůvodňuje aplikaci § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, byť se takové rozhodnutí může s ohledem na vztahy mezi dotyčnými, které připomínají vztahy rodinné, jevit jako příliš tvrdé. Při rozhodování je nicméně vázána zněním § 15a zákona o pobytu cizinců, ze kterého nijak nevyplývá, že by za rodinného příslušníka občana EU mohl být považován otcím dcery jeho manželky, která je občankou ČR. Žalobcem navrhované použití analogie § 15a odst. 2 písm. a) bod 2 ve prospěch žalobce by podle žalované představovalo vybočení ze zásady legality ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“). Uplatnění analogie by rovněž představovalo rozšiřování ustanovení zákona nad rámec předpokládaného účelu a smyslu této úpravy.
5. Dále uvedla, že neshledala důvod k provedení výsledku manželky žalobce a nezletilé dcery. Jelikož bylo prvostupňovým správním orgánem jednoznačně zjištěno, že žalobci nelze přiznat postavení rodinného příslušníka občana EU, bylo by další dokazování nadbytečné. Poznamenala, že výsledek účastníka řízení či svědka není určen k tomu, aby při něm účastník řízení uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům; k tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení.
6. Žalovaná rovněž konstatovala, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti nebude nepřiměřeně zasazeno do soukromého a rodinného života žalobce, neboť žalobce nepředložil hodnověrný listinný důkaz prokazující, že je možno na něj pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Jestliže žalobce není rodinným příslušníkem občana EU, nemohlo mu z povahy věci být vydáno povolení k přechodnému pobytu, které je vázáno na statut rodinného příslušníka občana EU. Žalovaná tak měla za to, že žalobci nemohla vzniknout žádná újma a zamítnutí žádosti nemohlo mít dopad do jeho rodinného života. Dodala, že žalobce je sice povinen opustit území ČR, není mu však zakázán další pobyt na území, popř. může za splnění podmínek zákona o pobytu cizinců podat novou žádost o pobytové oprávnění. Žalobou napadeným rozhodnutím nadto nemusí automaticky dojít k rozdělení rodiny. Žalovaná proto neshledala porušení čl. 8 Úmluvy. Rovněž tak neshledala porušení Úmluvy o právech dítěte. Podotkla, že žalobce nežádal o sloučení se svojí dcerou, nýbrž s dcerou své manželky, které není jejím rodičem. Konstatovala taktéž, že žalobce má podle názoru žalované možnost si pobyt na území legální cestou upravit prostřednictvím povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území ve smyslu § 42a zákona o pobytu cizinců.
7. Závěrem žalovaná konstatovala, že neshledala ani pochybení prvostupňového správního orgánu při hodnocení podkladů pro rozhodnutí o zamítnutí žádosti.

II.

Obsah žaloby, vyjádření žalované a ústní jednání

8. Žalobce v podané žalobě nejprve v obecné rovině namítal, že žalobou napadené rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci a že řízení trpí vadami, což má za

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

následek jeho nezákonnost. Měl za to, že správní orgány porušily povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve smyslu § 3 ve spojení s § 50 odst. 3 právního řádu; povinnost umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy ve smyslu § 4 odst. 4 správního řádu; povinnost hodnotit důkazy a podklady podle své úvahy a přihlížet pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci řízení; povinnost provést řádně dokazování ve smyslu § 51 správního řádu; a rovněž tak podle žalobce správní orgány porušily § 2 odst. 1 správního řádu. Dále namítal, že žalovaná rozhodnutí nezdůvodnila přesvědčivě.

9. Žalobce uvedl, že podal žádost z důvodu, že je k občance ČR X ve vztahu nevlastního otce k dceři své manželky a tento stav nastal po uzavření manželství v době, kdy se rodina nacházela na území ČR. Vysvětlil, že na území ČR žil již od roku 2013 na základě povolení k dlouhodobému pobytu. S matkou nezletilé žil nejprve v partnerském vztahu, byl zaměstnán, s dcerou partnerky se pravidelně vídal, přispíval na vedení společné domácnosti a po pozbytí pobytového oprávnění se staral o domácnost, neboť nemohl legálně pracovat. Manželka v ČR pobývá na základě povolení k trvalému pobytu od 21. 12. 2005 a má zde sociální i rodinné zázemí. Rodinné vazby prokazoval oddacím listem s matkou nezletilé a rodným listem nezletilé. Uvedl, že sice není biologickým otcem nezletilé, namítal však, jejich vzájemný vztah je obdobný vztahu rodinnému – jejich příbuzenský vztah byl založen na základě manželství s matkou nezletilé, která ji má v péči, přičemž žalobce *de facto* nahrazuje nezletilé otce, který o ni neprojevuje opravdový zájem. Shrnl, že své postavení rodinného příslušníka občana EU odvozuje od dcery své manželky, tedy své nevlastní dcery, i když mezi nimi není pokrevní linie. Uvedl, že je členem domácnosti své manželky a nevlastní dcery, tvoří rodinu v širším smyslu a plní všechny atributy rodinného svazku. V této souvislosti poukázal na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES (dále jen „Směrnice“).
10. Žalobce taktéž uvedl, že situace rodiny je specifická v tom, že nezletilá dcera je v péči matky, která pracuje; biologický otec o ni neprojevuje žádný zájem, od narození se s ní nestýká a má již jinou rodinu; péče o nezletilou dceru je tedy na matce a žalobci. Nezletilá dcera navštěvuje základní školu a český jazyk ovládá jen omezeně; žalobce s ní provádí přípravu do školy, neboť matka jí v tomto není schopna pomoci; každodenně ji přivádí do školy, aby zamezil záškoláctví; rovněž tak je v kontaktu s třídní učitelkou. Žalobce též zajišťuje veškeré práce v domácnosti a zařizuje jednání s úřady, což matka pro jazykovou bariéru nemůže. Žalobce má proto obavy, že v případě jeho odcestování matka sama péči o nezletilou dceru a zaměstnání nezvládne.
11. Uvedl, že již v odvolání poukázal na možnost výkladu § 15a odst. 2 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců na základě analogie, tedy „naopak“, pokud je nezletilá občanka ČR v rámci rodinných vazeb závislá na poskytování péče a uspokojování svých potřeb ze strany cizince. Nesouhlasil s tím, že by takové užití analogie v jeho prospěch představovalo vybočení ze zásady legality a rozšiřování ustanovení zákona nad rámec předpokládaného smyslu a účelu právní úpravy. Byl toho názoru, že zásada legality ukládá správnímu orgánu postupovat v souladu se zákony, mezinárodními smlouvami a dalšími právními předpisy, včetně Směrnice, která má usnadnit pobyt a pohyb rodinných příslušníků občanů EU a má být vykládána co nejširěji ve prospěch rodinných příslušníků občanů EU. Dodal, že institut správního uvážení dává správním orgánům možnost reagovat na potřeby proměnlivých životních situací. Měl také za to, že jím navrhovaný postup by nebyl v rozporu s veřejným zájmem.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

12. Poté uvedl, že je s ním vedeno řízení o vyhoštění, neboť území ČR po vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území z rodinných důvodů a pevnosti vazeb neopustil. Hrozí tedy odloučení od rodinných příslušníků na dlouhou dobu nebo přesídlení rodiny do Vietnamu, což však není v zájmu nezletilé občanky ČR, která zde navštěvuje základní školu a má zde vybudované rodinné a sociální zázemí a nepožívala by ochranu a výhody svého domovského státu. Poukázal na to, že žalovaná sama hodnotila rodinné vztahy jako silné; nevyvodila z toho však správné závěry.
13. Žalobce uvedl, že rodina tvoří kompaktní jednotku, v rámci rodiny probíhá dělba práce a nelze ji posuzovat jenom ekonomickým pohledem spočívajícím v nutnosti být vyživován občanem EU. Existují zde totiž významnější faktory, jako jsou vzájemné vřelé rodinné, psychické a sociální vazby, jak je mezi rodinnými příslušníky obvyklé. Namítal, že správní orgán by měl tyto vazby zohlednit. Žalovaná však ke specifickým okolnostem případu podle žalobce nepřihlédla.
14. Namítal rovněž, že správní orgány pochybily, když rodinným příslušníkům žalobce nedaly možnost vyjádřit se k věci z hlediska pevnosti rodinných a soukromých vazeb. Správní orgány vycházely pouze formalisticky z toho, že žalobce není biologickým otcem nezletilé. Nedostály tak svým povinnostem dle § 2 odst. 1 a § 50 odst. 1, 2, 3 a 4 správního řádu.
15. Žalobce navrhl soudu, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
16. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 6. 4. 2020 setrvala na své argumentaci a odkázala na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
17. Žalovaná navrhla soudu, aby nedůvodnou žalobu zamítl.
18. Na jednání dne 8. 12. 202 právní zástupkyně žalobce setrvala na procesním stanovisku a zdůraznila, žalobce je rodinným příslušníkem občanky EU (dcery jeho manželky) v tzv. širším smyslu. Pokud by byl donucen opustit Českou republiku, zajisté by jej následovala i manželka s dcerou, což by mělo dopad na život dcery. Navíc získat pobytový status ve Vietnamu nebude pro žalobce tak jednoduché, jelikož je obecně známou skutečností, že na konzulátu v Hanoji existovaly v tomto směru velké problémy.
19. Žalovaná rovněž na ústním jednání setrvala na svém procesním stanovisku a odkázala na vyjádření k žalobě a odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.
20. Soud na ústním jednání pro nadbytečnost zamítl provést k důkazu žalobcem navržený účastnický výslech a svědecký výslech jeho manželky, a to k prokázání silných rodinných vztahů mezi ním, jeho manželkou a její dcerou. Soud provedení výslechů zamítl s poukazem na dostatečně zjištěný a nesporný skutkový stav, který má pro rozhodnutí ve věci za podstatný, a to že žalobce nemá vůči dceři své manželky žádný příbuzenský ani právní vztah. Skutečnosti týkající se faktických vztahů panujících mezi žalobcem a dcerou jeho manželky jsou pro právní posouzení věci irelevantní.

III.

Posouzení žaloby

21. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních

bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.).

22. Žaloba není důvodná.

23. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

24. Podle § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců „[r]odinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho a) manžel, b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje, c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.“

25. Podle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců „[z]a rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti, 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, nebo b) má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.“

26. Podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců „ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a, nedoprovází nebo nenásleduje občana Evropské unie na území nebo nepředloží náležitosti uvedené v § 87b odst. 3.“

27. Podle § 15a odst. 3 „[u]stanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.“

28. V nyní projednávané věci ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal žádost o povolení přechodného pobytu za účelem „sloučení rodiny s občankou ČR“. Výzvou ze dne 23. 5. 2019 byl žalobce prvostupňovým správním orgánem vyzván, aby předložil doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana EU podle zákona o pobytu cizinců, a byl poučen, že jinak bude jeho žádost zamítnuta. V návaznosti na tuto výzvu žalobce podáním ze dne 8. 7. 2019 doplnil spisovou dokumentaci, a to za účelem prokázání rodinných a citových vazeb mezi žalobcem a jeho manželkou a rovněž tak mezi žalobcem a nezletilou dcerou jeho manželky, která je občankou ČR. Skutkový stav, dle něhož žalobce žije ve společné domácnosti s nevlastní dcerou, občankou ČR, a toto soužití vzniklo na území České republiky, je nesporný.

29. Soud se s posouzením správních orgánů, že žádost žalobce bylo nutno zamítnout, protože nepředložil doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana EU, zcela ztotožňuje a odkazuje na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Soud předně konstatuje, že z čistě jazykového výkladu je význam § 15a zákona o pobytu cizinců

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

nepochybný, stejně jako skutečnost, že žalobce zákonné podmínky nesplnil. Žalobce se však dovolával analogického výkladu § 15a odst. 52 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců.

30. Soud při posouzení této otázky vyšel především ze závěrů rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 1. 2021, č. j. 57 A 50/2020-63. Krajský soud v Plzni předně poukázal na to, že § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanoví osoby, které jsou rodinným příslušníkem občana EU, výslovně *pro účely tohoto zákona*. To znamená, že zákonodárce si byl vědom toho, že existují i jiné osoby, které se samy oprávněně mohou považovat za rodinné příslušníky nebo které za rodinné příslušníky považuje společenský konsensus, avšak pobytové oprávnění je vázáno na jasně definované pokrevní či právní (např. potomek, rodič a manžel) a faktické rodinné (např. partner) vztahy a další podmínky (např. věk, péče, společná domácnost). Soud je přesvědčen, že zákonná úprava v tomto směru nikterak nekoliduje s definicí rodinného příslušníka ani oprávněné osoby podle čl. 2 a 3 Směrnice. V této souvislosti soud poukazuje taktéž na to, že občanský zákoník č. 89/2012 Sb. za rodiče dítěte považuje výlučně matku a otce a osvojitele; důkazem o rodičovství je tak jedině rodný list nebo rozhodnutí opatrovnického soudu.
31. Jelikož zákon o pobytu cizinců i Směrnice váží pobytové oprávnění, o nějž žalobce usiloval, na jeho rodičovství občanky ČR, a žalobce jejím rodičem není, nemohl být se svou žádostí úspěšný. Soud nepopírá, že se žalobce může jako otec dcery své manželky cítit a vnitřně se za něj považovat, nesnižuje ani význam jeho péče o ní. Není však pokrevním příbuzným občanky ČR, není ani jejím osvojitelem. Žalobce je toliko nevlastním otcem občanky EU, která má oba biologické rodiče, kteří se navíc (oba) nachází na území České republiky. Přičemž sama skutečnost, že biologický otec o svou nezletilou dceru nepečuje a neživí ji, resp. že vztah mezi nimi není naplněn, není pro rozhodnutí v dané věci relevantní.
32. Soud konstatuje, že otázkou, zda je manžel občanky třetího státu rodinným příslušníkem (rodičem) podle § 15a zákona o pobytu cizinců její dcery z prvního manželství, která je občankou ČR (tedy i EU), se zabýval v návaznosti na výše odkazovaný rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 1. 2021, č. j. 57 A 50/2020-63, také Nejvyšší správní soud, a to v aktuálním rozsudku ze dne 8. 9. 2021, č. j. 1 Azs 18/2021-48. Nejvyšší správní soud uvedl, že ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců, vycházející ze Směrnice, váže podmínky pro udělení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU podle § 87b zákona o pobytu cizinců zjednodušeně řečeno na pokrevní spojení s občanem EU (zejména v linii přímé), svazek právní (manželství, registrované partnerství, osvojení) či odkázání na jeho výživu či péči. Směrnice podle Nejvyššího správního soudu cílí na neodlučování vyživovaných (závislých) osob (zejména potomků) od občanů EU, nikoliv naopak, což má svůj smysl. Výživou, péčí či jinak závislé osoby velmi obtížně povedou plně samostatný život, tedy stěží (bez cizí pomoci) například vycestují do země původu, obstarají si pobytový titul a zajistí si na potřebnou dobu obživu; to však neplatí naopak. Nejvyšší správní soud v odkazovaném rozsudku dále konstatoval, že „[p]řechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU je s ohledem na výše uvedené vázán na rodičovství biologické nebo právní (k tomu srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. 3. 2019, ve věci 129/18, SM), nikoliv „faktické“. Faktické rodičovství nezakládá rodičovskou odpovědnost a dostatečně proto nechrání dítě – občana ČR a EU. V projednávané věci (neudělením konkrétního pobytového titulu) nedojde ani k porušení čl. 20 Smlouvy o fungování Evropské unie (srov. rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. 3. 2010, ve věci C-34/09, Zambrano, či ze dne 8. 9.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

2016, ve věci C-133/15, *Chavez-Vilchez a další*), neboť nezletilá občanka ČR/EU (nevlastní dcera) má na území členského státu matku, která má pobytové oprávnění a je schopná o ní pečovat, a biologického otce, který má vyživovací povinnost.“

33. Soud z výše uvedených důvodů opětovně konstatuje, že přisvědčuje závěrům správních orgánů. Soud rovněž zdůrazňuje, že nesdílí názor žalobce, že by bylo na místě vykládat § 15a zákona o pobytu cizinců analogicky ve prospěch žalobce. Výklad správních orgánů následuje jak text zákonné normy, tak i její účel a smysl, nepříčí se ani preambuli Směrnice a zásadě zachování jednoty rodiny. Nejde tedy o projev přepjatého formalismu. Soud podotýká, že zákonodárce si byl zjevně vědom rozdílu mezi rodičem a manželem rodiče, neboť v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců reguluje jak potomka, tak i potomka manžela. Soud konstatuje, že určité právní následky mohou a musí být právně regulovány podle formalizovaných právních vztahů. Jakkoli má být zájem dítěte předním hlediskem rozhodování, nemůže to vést k rozhodování v rozporu s ústavně konformním právním předpisem. Soud v této souvislosti taktéž připomíná, že žalobci se nabízí jiné pobytové tituly než (jen) přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU, např., za splnění zákonných podmínek, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití s manželkou.
34. Soud shrnuje, že žalobce nepředložil přes výzvu prvostupňového správního orgánu doklad o tom, že je rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců, a proto správní orgány postupovaly správně, pokud žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítly.
35. Soud dodává, že správní orgány nepochybily, když nevyhověly důkazním návrhům žalobce (zejména nevyslechly „rodinné příslušníky“ žalobce stran pevnosti rodinných a soukromých vazeb), protože, i kdyby těmito důkazy byla prokázána všechna žalobcova tvrzení o kvalitě i délce vztahu s nezletilou dcerou jeho manželky, jejich soužití a závislosti, nemohlo by to rozhodnutí nijak zvrátit. Jinak řečeno, skutkový stav tvrzený žalobcem, který měl být jím navrženými důkazy prokázán, nebyl pro rozhodnutí o žádosti žalobce relevantní, protože otázka právního statusu občanky ČR (kdo je jejím rodičem) nemohla být navrženým dokazováním prokázána. Soud opakuje, že žalobce není biologickým či právním rodičem občanky ČR. Nebylo tedy zapotřebí provádět dokazování stran fakticity vztahu, který nezakládá důvod pro udělení pobytového titulu podle § 87b ve spojení s § 15a zákona o pobytu.
36. Soud konstatuje, že další žalobcovy námitky týkající se vad řízení zůstaly v ryze obecné rovině, od čehož se odvíjí i jejich vypořádání této námitky soudem. Soud již vyložil, že správní orgány postupovaly v souladu s právními předpisy, včetně mezinárodních smluv. K povinnosti zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, stejně jako povinnosti umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy, se soud již taktéž vyjádřil, přičemž v postupu správních orgánů neshledal žalobcem namítané pochybení. Soud neshledal žádné pochybení ani v hodnocení důkazů a jiných podkladů správními orgány.
37. Žalobce dále namítal, že žalobou napadené rozhodnutí je nedostatečně, resp. nepřesvědčivě odůvodněné. Soud konstatuje, že žalobou napadené rozhodnutí je srozumitelné, jsou v něm obsaženy právní úvahy, na jejichž základě žalovaná posoudila otázky stěžejní pro toto správní řízení, a je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč žalovaná rozhodla tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí. Uvedené je v

souladu s konstantní judikaturou, podle které musí být z odůvodnění seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předesťené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, či ze dne 31. 3. 2004, č. j. 4 As 19/2014-35, a v neposlední řadě na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92-23). Soud má za to, že žalovaná těmto povinností dostala. Soud dodává, že správní orgány nemají povinnost detailně vypořádávat každou dílčí námitku či tvrzení, resp. jak je uvedeno v bodě [9] odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 As 150/2018-36, správní orgány „[n]emají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08: „Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“ (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43).“ Soud na tomto místě rovněž připomíná, že prvostupňové správní rozhodnutí a žalobou napadené rozhodnutí tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek.

38. Žalobce dále namítal nepřiměřenost dopadů žalobou napadeného rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života. Soud v této souvislosti poukazuje na to, že v projednávané věci, resp. v souvisejícím řízení již bylo rozhodováno o povinnosti žalobce opustit území ČR podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců a současně mu byla stanovena doba k opuštění území podle § 50a odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal jak žalobu, tak i kasační stížnost. Přitom právě v tomto řízení se soudy důsledně zabývaly případným zásahem do práva na rodinný a soukromý život, a to i členů žalobcovy „rodiny“ (v podrobnostech rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2019, č. j. 1 A 47/2019-26, a zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2019, č. j. 1 Azs 384/2019-16). Městský soud v Praze i Nejvyšší správní soud konstatovaly, že rozhodnutí o povinnosti opustit území je v podstatě nejmírnějším opatřením pro cizince neoprávněně pobývajícím na území ČR; na rozdíl od správního vyhoštění zde totiž nejsou stanovena žádná negativní omezení do budoucna v podobě zákazu vstupu na území ČR po určitou dobu. Následně soudy dospěly k závěru, že k určitému zásahu do soukromého a rodinného života žalobce v důsledku rozhodnutí o povinnosti opustit území nepochybně dojde, nicméně tento zásah neshledaly nepřiměřeným. Je obtížně představitelné, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytové oprávnění může zasáhnout do práv žalobce nejpřiměřeněji, než rozhodnutí povinnosti opustit území, popř. o vyhoštění, které vychází právě z absence jakéhokoli pobytového titulu žalobce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2021, č. j. 1 Azs 18/2021-48). V obecné rovině totiž rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu či rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto se na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince pro případ neudělení povolení k pobytu nekladou tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení (srov. např. rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 Azs 433/2017-29). Soud zdůrazňuje, že žalobce v podané žalobě nenamítal žádnou podstatnou změnu okolností oproti řízení o povinnost opustit území ČR a ani z obsahu spisu nevyplývalo, že by se jeho situace jakkoli změnila.

39. Správní orgány vážily na jedné straně nesplnění základní podmínky pro udělení pobytového oprávnění (žalobce není rodinným příslušníkem občana EU v případě žádosti o pobytového oprávnění určené pro rodinného příslušníka občana EU) a na druhé možné odloučení žalobce od jeho manželky a nevlastní dcery a tedy zásah do vztahu žalobce s občankou ČR. Soud ve stručnosti konstatuje, že žalobce žije na území ČR ve společné domácnosti se svou manželkou, která pracuje a zajišťuje rodinu finančně, zatímco žalobce pečuje o domácnost a stará se o nezletilou dceru své manželky. Žalobce sice na území ČR pobývá již od roku 2013, avšak od roku 2015 nedisponuje žádným pobytoвым oprávněním. Dceři žalobcovy manželky je již 16 let (v době rozhodování žalované jí bylo 14 let), a nevyžaduje tak neustálou péči svých rodičů. Pokud bude žalobce muset vycestovat z ČR, bude moci nezletilá setrvat na území ČR se svou matkou, která by měla být schopna zajistit své dceři nezbytnou péči i při svém pracovním vytížení. Navíc se na území České republiky nachází i biologický otec dcery, který je občanem České republiky a stíhá jej zákonná vyživovací povinnost k jeho dceři (na rozdíl od žalobce). Lze předpokládat a v řízení ani nebyl tvrzen opak, že po tuto dobu bude manželka žalobce schopna obstarat i základní chod domácnosti. Soud dodává, že žalobce bude moci po tuto přechodnou dobu udržovat kontakt se svou rodinou i ze zahraničí. Bude tak do určité míry záviset na aktivitě žalobce, kdy se mu podaří jeho situaci vyřešit (např. vyřídit si potřebné pobytové oprávnění). Soud má za to, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce sice představuje zásah do soukromého a rodinného života žalobce, avšak tento zásah není nepřiměřený. To, že žalobce není rodinným příslušníkem občana EU, ač o povolení pro takovou osobu žádá, přiměřeně odůvodňuje zásah do života žalobce a jeho rodiny, který spočívá v nutnosti žalobce vycestovat. Žalobce přitom může požádat o pobytové oprávnění, jehož podmínky splňuje, nebo se stýkat s rodinou prostřednictvím krátkodobých víz, příp. se jeho rodina může přestěhovat za žalobcem. Soud proto konstatuje, že odůvodnění správních orgánů je sice stručné, nicméně s ohledem na okolnosti a povahu projednávaného případu dostatečné.

40.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

41. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správních řízeních neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
42. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšné žalované však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. prosince 2021

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.